

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členov JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci žalobcu: **Ľ** zastúpeného JUDr. J, proti žalovanej **S**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 332-1783-GC-04/2006 zo 16. mája 2006, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/8/2006-27 z 13. decembra 2006, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. decembra 2006, č.k. 7S/8/2006-27, **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie žalovanej, označené v záhlaví tohto rozsudku, a rozhodnutie pobočky žalovanej Trebišov č. 700-3920001706-GC04/2006 z 31. januára 2006, vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie z dôvodov § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a zároveň priznal žalobcovi náhradu trov konania v sume 11.532,- Sk k rukám jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovanej, ktorým zmenila vo výrokovvej časti doplnením odseku horeuvedené rozhodnutie svojej pobočky – ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania za obdobie od 1. januára 2002 do 31. decembra 2003 v sume 21.024,- Sk a zvýšené poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania za obdobie od 1. januára 2002 do 30. septembra 2003 v sume 25.204,- Sk, teda spolu v sume 46.228,- Sk – a ktoré vo zvyšku potvrdila, dospel k záveru, že žalovaná rozhodla v rozpore so zákonom.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd sa nestotožnil s právnym výkladom žalovanej ohľadne ust. § 15a zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej

poistovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zák. č. 274/1994 Z.z.*“). Podľa názoru súdu na činnosť podnikateľa sa vzťahuje § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Kto je podnikateľom, teda identita fyzickej osoby je určená v § 2 ods. 2 písm. b/ cit. zákona, v zmysle ktorého je to osoba, ktorá podniká napr. na základe živnostenského oprávnenia. Živnostenské oprávnenie umožňuje podnikateľovi vykonávať podnikanie v rozsahu ním prihlásených živností, resp. predmetu podnikania. Samotný reálny výkon predmetu podnikania zaväzuje podnikateľa na ohlasovaciu povinnosť podľa § 15a ods. 1 *zák.č. 274/1994 Z.z.* Odvod poistného sa však, podľa názoru krajského súdu, vzťahuje iba na rozsah skutočne vykonávanej činnosti (v danom prípade výroba mäsa nebola podnikateľom vykonávaná ako tvrdil žalobca, ale žalovaný ani uvedenú skutočnosť neskúmal), pretože len pri takto vykonávanej činnosti by eventuálne mohol vzniknúť pracovný úraz alebo choroba z povolania, pre prípad týchto právnych skutočností by zo zákona mala nastať odvodová povinnosť.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie žalovaná a to v podstate z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že zamestnávateľ je povinný podľa § 15a ods. 1 zákona NR SR č. 274/1994 Z.z. vypočítať si poistné na poistenie zodpovednosti za škodu sám, podľa hlavného druhu vykonávanej činnosti, pričom v prípade, ak *vykonáva* rôzne druhy činností zamestnávateľ použije podľa § 15a ods. 2 cit. zákona sadzbu poistného vzťahujúcu sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného. Podľa názoru žalovanej pojem „*vykonáva*“ sa podľa citovaného ustanovenia viaže so zamestnávateľom, ktorý na základe oprávnenia (napr. výpisu z obchodného registra, živnostenského oprávnenia a pod.) môže vykonávať rôzne druhy činnosti. Nakoľko právna úprava platenia poistného platná do 31. decembra 2003 neriešila prípadnú zmenu činnosti vykonávanej týmto zamestnávateľom odporkyňa predpokladala, že išlo o účel zákona. Vzhľadom na uvedené pod činnosťou, ktorú zamestnávateľ „*vykonáva*“ podľa ust. § 15a ods. 2 *zák.č. 274/1994 Z.z.* treba rozumieť činnosť, na ktorú sa vzťahuje najvyššia sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu zo všetkých činností zamestnávateľa, ktoré môže na základe oprávnenia vykonávať, a to bez ohľadu na to, či ju skutočne vykonáva. Žalovaná zároveň poukázala na odlišné riešenie uvedenej problematiky v zákone č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2004, ktorý nahradil inštitút poistného na poistenie zodpovednosti za škodu inštitútom úrazové poistenie. Uviedla tiež, že jej právny názor vychádza z právneho názoru Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, prezentovaného v stanovisku k použitiu sadzby poistného na poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania zo 7. mája 2002 a 25. novembra 2002. S poukazom na uvedené dôvody navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Zároveň navrhol žalovaného zaviazať nahradiť mu trovy odvolacieho konania, ktoré v rámci odvolania nevyčísli.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach žaloby a v rozsahu odvolania žalovanej

(§ 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade § 250ja ods.3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Z podkladov súdneho spisu, ako aj administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu je zrejmé, že skutkový stav medzi účastníkmi konania sporný nebol.

Úlohou krajského súdu bolo vyriešenie právnej otázky týkajúcej sa výkladu ustanovenia § 15a ods. 1,2 zákona č. 274/1974 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona č. 242/2001 Z.z. V tomto smere sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s výkladom krajského súdu, podľa ktorého podmienkou zakladajúcou povinnosť platiť vyššiu sadzbu poistného na poistenie zodpovednosti za škodu u zamestnávateľa, ktorý má povolenie na výkon rôznych druhov činností, je reálny výkon činnosti zamestnávateľom. Táto skutočnosť je zrejmá a jednoznačná aj zo samostatného ustanovenia § 15a ods.1, 2 cit. zákona, v zmysle ktorého,

- zamestnávateľ je povinný si poistné na poistenie zodpovednosti za škodu vypočítať sám, pričom použije sadzby poistného na poistenie zodpovednosti za škodu podľa hlavného druhu činnosti **vykonávanej zamestnávateľom** uvedené v prílohe (ods.1)
- ak **zamestnávateľ vykonáva** rôzne druhy činnosti, použije sa sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu vzťahujúca sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného (ods. 2).

Vzhľadom na uvedené treba konštatovať, že pre právny výklad uvedenej právnej normy je rozhodujúci text zákona, z ktorého vyplýva, že ustanovenie § 15a ods. 2 sa týka činností vykonávaných zamestnávateľom, a nie výkonu činností, ktoré sú zapísané v obchodnom registri. Treba tiež zdôrazniť, že stanovisko rezortného ministerstva nemá vplyv na právne posúdenie veci.

Nepochybil preto krajský súd, keď dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v rozpore so zákonom. Námietky žalovanej uvedené v jej odvolaní sú skutkovo i právne bezvýznamné pre rozhodnutie v preskúvanej veci.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi - ktorý si ich náhradu v rámci vyjadrenia k odvolaniu uplatnil - z dôvodu ich nevyčíslenia jeho právnym zástupcom v zmysle § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p., ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 31. januára 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová